

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

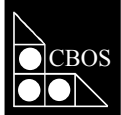
BS/178/2000

SPOŁECZNE POSTRZEGANIE LEWICY I PRAWICY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Ponad połowa badanych (52%) uważa, że zróżnicowanie polskiej sceny politycznej wynika z podziałów historycznych: lewicę reprezentują postkomuniści, a prawicę - ludzie obozu posierpniowego. Co czwarty respondent (25%) sądzi, że podział na lewicę i prawicę jest rezultatem różnic w programach społeczno-politycznych, a 23% ankietowanych nie ma wyrobionego zdania na ten temat.
- W porównaniu z rokiem '96 zmalał odsetek osób, które nie potrafią umiejscowić poszczególnych partii i ugrupowań politycznych na skali lewica-centrum-prawica. W opinii publicznej nastąpiło wyraźne przesunięcie Unii Pracy na lewy kraniec tej skali, a Unii Wolności i Akcji Wyborczej Solidarność - na prawy.
- W potocznym rozumieniu prawica to katolicyzm (16% wskazań) i kapitalizm (14%). Lewica kojarzona jest przede wszystkim z troską o obywatela (21% odpowiedzi) oraz z przeszłością - socjalizmem i komunizmem (15%), jednak odsetek skojarzeń z poprzednim systemem systematycznie maleje (w roku '93 - 40%, w '96 - 19%).
- Badani mają więcej negatywnych skojarzeń z prawicą (11%) niż z lewicą (5%).

W latach '93, '95 i '96 pytaliśmy Polaków zadając im pytania otwarte, co rozumieją przez pojęcia lewicowości i prawicowości. W roku '93 lewicę najczęściej tłumaczono odwołując się do przeszłości, kojarzono ją głównie z komunizmem i socjalizmem (40% wskazań). Tylko 16% badanych łączyło tę orientację z jakimiś elementami programowymi - państwem opiekuńczym, troską o ubogich czy egalitaryzmem. Co dziesiąty respondent definiował lewicę przede wszystkim w kategoriach opozycji do ówczesnego rządu. Natomiast prawicę charakteryzowano najczęściej przez wskazania, że są to rządy solidarnościowe (jedna piąta odpowiedzi). Około 10% ankietowanych łączyło ją z gospodarką rynkową, nieco mniej z elementami kulturowymi, takimi jak respektowanie wartości chrześcijańskich, a dla 6% badanych pojęcie to oznaczało obecność demokracji. Pewien odsetek respondentów (12%) kojarzył prawicę negatywnie - z bezrobociem, ogólnym zubożeniem, „wyzyskiem”. Więcej skojarzeń negatywnych ujawniało się w stosunku do prawicy niż do lewicy. W obu przypadkach odsetek braku odpowiedzi wynosił około jednej trzeciej wskazań.

W roku '96 lewicowość również kojarzono z poprzednim systemem (19%). Co szósty badany (16%) miał negatywne skojarzenia z lewicą - łączył ją z kumoterstwem, niezrealizowanymi obietnicami, powstrzymywaniem reform, natomiast 12% definiowało lewicę przez takie wartości, jak wolność, równość, sprawiedliwość społeczna. Na socjalną wrażliwość tej opcji politycznej - państwo opiekuńcze, bezpłatne szkolnictwo, troskę o ubogich - zwracało uwagę 8% badanych. W rozumieniu prawicy dominowały takie pojęcia, jak: demokracja, równouprawnienie, wolność, troska o wspólne dobro (ponad jedna piąta wskazań). Ze sprawiedliwością, patriotyzmem i wartościami narodowymi kojarzyło prawicę 8% respondentów. Dla 17% ankietowanych prawica wiązała się ze stosunkiem do gospodarki -

wolnym rynkiem, kapitalizmem. Z Kościołem, wartościami chrześcijańskimi, wiarą łączyło prawieć 15% badanych. Odsetek braku odpowiedzi w obu przypadkach wyniósł nieco ponad 40%.

Pod koniec 2000 roku¹ jedna piąta badanych (21%) kojarzy lewicowość z troską o ludzi ubogich, wrażliwością na ludzką krzywdę i państwem opiekuńczym. Skojarzenia takie ma 39% badanych o poglądach lewicowych, 36% respondentów z wyższym wykształceniem, 31% mieszkańców największych miast oraz 32% osób nieuczestniczących w praktykach religijnych (wśród praktykujących kilka razy w tygodniu odsetek ten wynosi jedynie 4%). Tylko 4% uczniów i studentów kojarzy lewicowość z troską o obywatela.

Odpowiedzi ogółu badanych (N=1094)

		CBOS
Co to oznacza, Pana(i) zdaniem, że ktoś ma poglądy lewicowe ? Co on głosi, czego chce, za czym się opowiada?		
Troska o obywatela (polepszenie warunków życiowych, pomoc ludziom biednym, wrażliwość na ludzką krzywdę, sprawiedliwość społeczna, równość szans, państwo opiekuńcze, zaspokajanie potrzeb społeczeństwa)	21%	
Kontekst historyczny (socjalizm, postsocjalizm, komuniści, postkomuniści; skojarzenia z poprzednim systemem)	15%	
Skojarzenia z SLD, z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim	6%	
Ogólne określenia pozytywne: spokojne prowadzenie polityki; uczciwość wobec społeczeństwa; stabilizacja, wolność, tolerancja, odcięcie od przeszłości, brak wewnętrznych konfliktów	6%	
Skojarzenia negatywne: złodzieje, kolesie, walka o stołki, populizm, prywata	5%	
Rozdzielenie Kościoła i państwa	3%	
Skojarzenia z gospodarką socjalistyczną (społeczna własność środków produkcji, interwencjonizm państwa)	3%	
Demokracja; kapitalizm (własność prywatna, wolny rynek)	2%	
Nie ma różnic między lewicą a prawicą	2%	
Inne	5%	
Nie wiem , nie interesuję się polityką	46%	
Odmowa odpowiedzi	1%	
Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić kilka określeń.		

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (126) przeprowadzono w dniach 10-13 listopada 2000 roku na 1094-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Dla 15% respondentów lewica to przeszłość - komunizm, socjalizm, a także osoby, które wywodzą się z ugrupowań poprzedniego systemu: postkomuniści i postsocjaliści. Takie rozumienie lewicowości jest bliższe badanym o poglądach politycznych prawicowych (28%) niż centrowych (10%). Częstsze skojarzenia z przeszłością lewica wzbudza wśród kadry kierowniczej i inteligencji (26%) niż pracujących na własny rachunek (8%).

Tylko 6% ankietowanych kojarzy lewicę z obecnie działającymi partiami politycznymi (SLD, UP) lub też wiąże ją z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim. Takie skojarzenia są szczególnie silne wśród ludzi młodych: uczniów i studentów (18%) oraz osób w wieku od 18 do 24 roku życia (11%).

Również 6% respondentów łączy z lewicowością takie pozytywne cechy, jak: uczciwość, spokojne prowadzenie polityki, tolerancję. Cechy negatywne przypisuje lewicy 5% badanych. Ci respondenci wymieniali walkę o stołki, złodziejstwo, populizm i wzajemne wspieranie się osób ze starej nomenklatury.

Zaskakujące, że znikome odsetki badanych kojarzą lewicę z rozdzieleniem Kościoła i państwa (3%) oraz z cechami gospodarki socjalistycznej - społeczną własnością środków produkcji, interwencjonizmem państwowym (3%). Na postrzeganie stosunku lewicy do Kościoła w zasadzie nie mają wpływu poglądy polityczne - laickość państwa za charakterystyczną cechę lewicowości uważa 3% ankietowanych o orientacji centrowej, 4% utożsamiających się z lewicą i 6% identyfikujących się z prawicą. Również udział w praktykach religijnych nie różnicuje opinii na ten temat.

Z wartościami demokratycznymi i kapitalizmem - wolnym rynkiem, własnością prywatną utożsamia lewicę 2% ankietowanych.

Prawica to dla respondentów przede wszystkim katolicyzm, wartości narodowe i patriotyzm (16%). Sądzą tak zwłaszcza osoby z wyższym wykształceniem (34%), przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (33%), badani o wysokich dochodach (23%).

Niemal równie często prawica kojarzona jest z kapitalizmem, wolnym rynkiem i własnością prywatną (14%). Tak pojmuje prawicowość 29% przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji oraz 25% pracowników umysłowych niższego szczebla, 29% osób z wyższym wykształceniem i tylko 6% z wykształceniem podstawowym.

Negatywne cechy, jak np: złodziejstwo, walkę o stołki, korupcję, prywatę, respondenci znacznie częściej przypisują prawicy (11%) niż lewicy (5%). W tym przypadku cechami różnicującymi opinie ankietowanych są w znacznym stopniu poglądy polityczne i udział w praktykach religijnych. Pejoratywne skojarzenia z prawicą ma 22% respondentów o poglądach lewicowych i tylko 4% o orientacji prawicowej. Również 22% osób niebiorących udziału w praktykach religijnych wiąże z prawicowością cechy negatywne. Takie skojarzenia ma jedynie 2% osób praktykujących kilka razy w tygodniu.

Odpowiedzi ogółu badanych (N=1094)

	CBOS
Co to oznacza, Pana(i) zdaniem, że ktoś ma poglądy prawicowe? Co on głosi, czego chce, za czym się opowiada?	
Naród i katolicyzm (wiara, wartości narodowe, patriotyzm)	16%
Kapitalizm , własność prywatna, liberalna polityka gospodarcza, wolny rynek	14%
Skojarzenia negatywne: złodzieje, kolesie, oszukują naród, kłótniwość, korupcja, prywatę, walka o stołki, rozczarowanie, źle rządzą, nie dbają o zwykłych ludzi, negatywy związane z kapitalizmem, gospodarką, brak tolerancji	11%
Skojarzenia z AWS, „Solidarnością”, Marianem Krzaklewskim, Lechem Wałęsą	10%
Demokracja , równość, wolność, liberalizm	7%
Dobrobyt , poprawa sytuacji gospodarczej, troska o obywatela	6%
Antykomunizm , opozycja w stosunku do lewicy; ci, którzy chcieli zmiany	4%
Ogólne pozytywne skojarzenia: jedność, stabilizacja, prawda, praworządność	4%
Nie ma różnic między lewicą a prawicą	1%
Inne	6%
Nie wiem , nie interesuję się polityką	44%
Odmowa odpowiedzi	1%
Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić kilka określeń.	

Z Akcją Wyborczą Solidarność, „Solidarnością” oraz Marianem Krzaklewskim i Lechem Wałęsą kojarzy prawicę 10% ogółu badanych, przede wszystkim uczniowie i studenci (20%). Co ciekawe, z obecnie działającymi ugrupowaniami lub ich liderami prawica kojarzy się dokładnie takiej samej liczbie respondentów o poglądach prawicowych i lewicowych (po 13%).

Z hasłami demokratycznymi - demonopolizacją władzy, liberalizmem, równością i wolnością, ogólnie z demokracją wiąże prawicowość 7% ogółu badanych, głównie osób z wyższym wykształceniem (13%, podczas gdy tylko 2% z podstawowym).

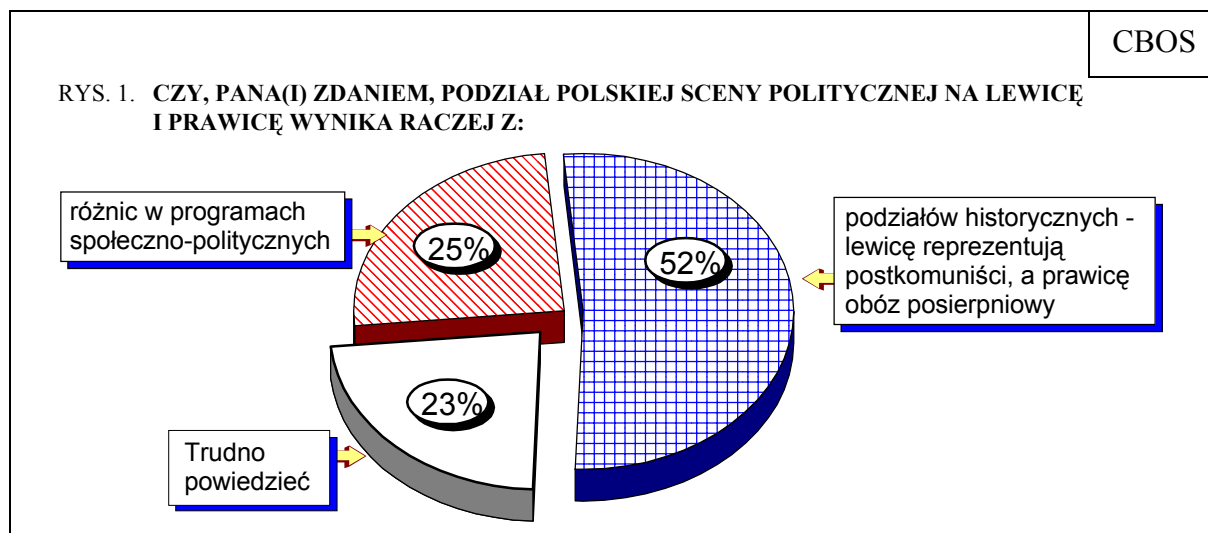
Zbliżony odsetek ankietowanych (6%) kojarzy prawicę z poprawą sytuacji gospodarczej, dobrobytem i troską o obywatela. Tak postrzegają prawicowość przede wszystkim uczniowie i studenci (15%) oraz badani o poglądach prawicowych (14%, tylko 3% deklarujących orientację lewicową).

Z antykomunizmem łączy prawicowość 4% badanych, taki sam odsetek przypisuje prawicy takie cechy pozytywne, jak: jedność, stabilizację, prawdę, praworządność. Istotny jest fakt, iż o walce z poprzednim systemem pamiętają głównie mieszkańcy dużych miast (11%) i osoby z wyższym wykształceniem (10%).

Niemal połowa ankietowanych nie potrafiła udzielić odpowiedzi na pytanie dotyczące zarówno lewicy (46%), jak i prawicy (44%). Zaliczają się do nich przede wszystkim osoby starsze, kobiety, mieszkańcy wsi, badani z wykształceniem podstawowym, robotnicy niewykwalifikowani, rolnicy oraz ankietowani uczestniczący w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu. Znikomy odsetek badanych jest zdania, że nie ma różnic między prawicą a lewicą.

Podsumowując można powiedzieć, że na potoczne rozumienie pojęć prawica i lewica największy wpływ ma poziom wykształcenia. Im jest on wyższy, tym odpowiedzi respondentów są bardziej spójne. Poglądy polityczne nie są zmienną różnicującą opinie ankietowanych w każdym przypadku, zdarza się, że badani o przeciwstawnych orientacjach podobnie patrzą na pewne zjawiska polityczne. Również udział w praktykach religijnych nie jest czynnikiem w istotny sposób kształtującym postrzeganie lewicy i prawicy (por. tabele aneksowe).

Dla ponad połowy respondentów (52%) podział polskiej sceny politycznej na lewicę i prawicę wynika z podziałów historycznych. Odsetek zgadzających się z tym poglądem rośnie wraz z wykształceniem (od 38% wskazań wśród osób z wykształceniem podstawowym, 47% z zasadniczym zawodowym do 64% z wykształceniem średnim i 72% z wyższym). Jedna czwarta ankietowanych (25%) jest zdania, że podział polskiej sceny politycznej wynika raczej z różnic w programach społeczno-politycznych.

LOKALIZACJA PARTII NA SCENIE POLITYCZNEJ

Mimo że duża grupa respondentów miała problemy ze zdefiniowaniem lewicowości i prawicowości jako pojęć teoretycznych, to przyporządkowanie konkretnych partii lub ugrupowań politycznych do danej orientacji przysparzało badanym nieco mniej trudności. W stosunku do roku '96 zmniejszył się odsetek osób niepotrafiących przyporządkować danej partii do odpowiednich kategorii na skali: lewica-centrum-prawica. Cztery lata temu odsetek wskazań „trudno powiedzieć” wynosił 24%-47%, obecnie zaś waha się od 18% do 41%. Można zatem prognozować, że za kilka lat podział sceny politycznej będzie dla respondentów bardziej klarowny i czytelny. Poszczególne ugrupowania będą z łatwością identyfikowane z konkretną orientacją polityczną.

Za partie lewicowe ankietowani uznają Sojusz Lewicy Demokratycznej (78%) i Unię Pracy (43%). W porównaniu z rokiem '96 nastąpiła wyraźna zmiana w postrzeganiu UP. Poprzednio była ona uważana za ugrupowanie centrolewicowe, obecnie zaś jest uznawana za lewicowe. Może to mieć związek z powracającymi co jakiś czas dyskusjami na temat ewentualnego przyłączenia się UP do SLD. Podobnie jak cztery lata temu również Polskie Stronnictwo Ludowe częściej postrzegane jest jako partia lewicowa niż centrowa czy prawicowa.

Tabela 1

Które z wymienionych partii i ugrupowań są, według Pana(i), partiami (ugrupowaniami) lewicowymi, które centrowymi, a które prawicowymi?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	1996	2000	1996	2000	1996	2000	1996	2000
	Lewicowe		Centrowe		Prawicowe		Trudno powiedzieć	
	w procentach							
AWS - Akcja Wyborcza Solidarność	4	4	7	3	55	73	33	21
PSL - Polskie Stronnictwo Ludowe	36	36	17	20	16	17	31	26
ROP - Ruch Odbudowy Polski	4	5	14	17	43	43	39	35
Samoobrona - Związek Zawodowy Rolnictwa	-	20	-	22	-	17	-	41
SLD - Sojusz Lewicy Demokratycznej	74	78	2	2	2	2	24	18
UP - Unia Pracy	28	43	20	12	15	13	37	31
UPR - Unia Polityki Realnej	5	7	17	22	32	29	47	41
UW - Unia Wolności	9	10	23	26	29	36	39	29

Żadne z istniejących na naszej scenie politycznej ugrupowań nie zostało określone jako zdecydowanie centrowe. Unia Wolności tradycyjnie postrzegana jako partia centroprawicowa obecnie częściej niż w roku '96 jest określana jako prawicowa. Wyraźne przesunięcie na prawo wynika zapewne z uczestnictwa tej partii w rządzie koalicyjnym i współpracy z AWS.

W stosunku do roku '96 znacznie wzrosła (z 55% do 73%) liczba ankietowanych określających Akcję Wyborczą Solidarność jako ugrupowanie prawicowe. Równie często jak cztery lata temu Ruch Odbudowy Polski uznawany jest za partię prawicową.

Unia Polityki Realnej i Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona” są najslabiej znane (po 41% badanych nie ma o nich wyrobionego zdania).

W porównaniu z rokiem '96 zmalał odsetek osób, które nie potrafią umiejscowić poszczególnych partii i ugrupowań politycznych na skali lewica-centrum-prawica. W opinii publicznej nastąpiło wyraźne przesunięcie Unii Pracy na lewy kraniec tej skali, a Unii Wolności i Akcji Wyborczej Solidarność - na prawy.

Opracowała

Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Co to oznacza, Pana(i) zdaniem, że ktoś ma poglądy **lewicowe**? Co on głosi, czego chce, za czym się opowiada?
 1 - Troska o obywatela; 2 - Kontekst historyczny, skojarzenia z poprzednim systemem; 3 - Rozdzielenie Kościoła i państwa; 4 - Skojarzenia z SLD; 5 - Skojarzenia z gospodarką socjalistyczną; 6 - Demokracja, kapitalizm;
 7 - Skojarzenia negatywne; 8 - Określenia pozytywne;

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	21	15	3	6	3	2	5	6
Płeć								
Mężczyźni	26	16	4	6	4	3	7	7
Kobiety	16	14	2	5	3	1	3	5
Wiek								
18-24 lat	16	11	2	11	4	5	2	8
25-34	20	17	2	6	2	2	7	7
35-44	20	17	3	4	3	0	5	3
45-54	24	15	3	4	5	4	6	7
55-64	23	15	5	9	4	2	4	9
65 lat i więcej	20	16	2	3	3	1	4	1
Miejsce zamieszkania								
Wieś	15	12	2	4	1	1	2	3
Miasto do 20 tys.	27	10	1	5	9	3	7	2
20-100 tys.	20	20	1	5	2	3	7	10
101-500 tys.	22	19	2	6	6	2	7	10
501 tys. i więcej mieszk.	31	14	6	5	3	1	6	5
Wykształcenie								
Podstawowe	11	13	1	7	3	1	3	2
Zasadnicze zawodowe	22	14	2	5	2	0	4	4
Średnie	24	17	5	6	4	4	6	8
Wyższe	36	21	5	3	5	6	10	12
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	35	26	3	4	5	7	7	11
Prac. umysł. niż. szczebla	28	17	7	5	8	2	4	13
Pracownicy fiz.- umysł.	32	10	3	5	0	3	6	5
Robotnicy wykwalifikowani	19	13	0	5	2	0	4	4
Robotnicy niewykwalifik.	15	25	0	3	0	3	3	3
Rolnicy	15	15	6	3	2	2	4	0
Pracujący na własny rach.	25	8	2	10	2	0	10	9
Bierni zawodowo								
Renciści	18	13	2	6	3	1	8	6
Emeryci	22	18	4	4	7	1	5	4
Uczniowie i studenci	4	13	4	18	7	12	2	9
Bezrobotni	15	13	2	7	3	0	5	4
Gospodynie domowe i inni	15	13	0	0	1	0	2	3
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	26	15	3	6	6	2	6	7
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	30	17	4	2	3	2	5	8
sekt. pryw. poza rolnict.	25	14	3	6	1	3	5	7
prywatnym gosp. rolnym	13	14	6	3	2	2	5	0
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	13	14	2	7	4	1	2	3
276-399	17	14	0	4	0	2	4	4
400-549	21	17	4	3	5	2	7	8
550-799	24	17	4	3	5	6	4	5
Powyżej 799 zł	30	13	4	6	3	3	7	11
Ocena własnych war. mater.								
Źle	20	14	1	5	3	2	4	5
Średnie	20	16	3	5	3	2	6	5
Dobre	23	14	5	8	5	3	5	8
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	4	9	0	6	4	4	8	2
Raz w tygodniu	20	15	4	5	4	2	4	4
1-2 razy w miesiącu	18	17	2	6	1	2	5	7
Kilka razy w roku	26	15	1	8	3	2	5	7
W ogóle nie uczestniczy	32	14	4	2	4	2	4	12
Poglądy polityczne								
Lewica	39	15	5	7	4	5	2	13
Centrum	27	10	2	5	3	0	5	6
Prawica	14	28	4	6	6	4	11	3
Trudno powiedzieć	2	9	0	4	1	0	2	1

Tabela 1 cd. 9 - Nie ma różnic między lewicą a prawicą

(%)

	9	Inne skojarzenia	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	Liczba osób
Ogółem	2	5	46	1	1094
Płeć					
Mężczyźni	2	6	37	1	519
Kobiety	1	5	54	2	575
Wiek					
18-24 lat	0	7	49	0	156
25-34	0	5	46	1	193
35-44	3	4	46	3	204
45-54	1	6	40	2	228
55-64	2	4	43	0	119
65 lat i więcej	2	6	51	1	192
Miejsce zamieszkania					
Wieś	2	4	58	1	402
Miasto do 20 tys.	0	4	47	2	117
20-100 tys.	1	4	42	1	227
101-500 tys.	0	9	34	3	212
501 tys. i więcej mieszk.	5	7	33	1	136
Wykształcenie					
Podstawowe	2	5	59	1	309
Zasadnicze zawodowe	1	5	51	1	326
Średnie	6	6	37	2	371
Wyższe	3	7	17	1	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	3	5	16	2	57
Prac. umysł. niż. szczebla	0	8	30	2	101
Pracownicy fiz. - umysł.	1	4	45	2	79
Robotnicy wykwalifikowani	4	8	50	0	112
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	61	0	37
Rolnicy	3	4	55	0	64
Pracujący na własny rach.	0	6	41	0	51
Bierni zawodowo					
Renciści	2	6	50	3	120
Emeryci	2	5	44	1	228
Uczniowie i studenci	0	7	46	0	65
Bezrobotni	1	7	51	2	117
Gospodynie domowe i inni	0	0	68	1	62
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	2	5	38	2	183
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	0	7	40	0	98
sekt. pryw. poza rolnict.	2	7	41	1	192
prywatnym gosp. rolnym	1	3	60	0	72
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	2	7	55	1	175
276-399	1	3	55	0	119
400-549	2	3	44	2	241
550-799	1	2	48	1	155
Powyżej 799 zł	3	6	30	1	174
Ocena własnych war. mater.					
Złe	3	5	51	1	396
Średnie	1	5	44	1	468
Dobre	1	7	40	1	229
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	0	9	62	1	66
Raz w tygodniu	2	4	47	2	562
1-2 razy w miesiącu	2	9	47	0	180
Kilka razy w roku	1	7	41	1	197
W ogóle nie uczestniczy	1	1	36	3	89
Poglądy polityczne					
Lewica	1	6	27	2	294
Centrum	4	4	45	1	259
Prawica	1	9	32	0	248
Trudno powiedzieć	0	3	77	2	292

Tabela 2. Co to oznacza, Pana(i) zdaniem, że ktoś ma poglądy **prawicowe**? Co on głosi, czego chce, za czym się opowiada?
 1 - Demokracja; 2 - Kapitalizm; 3 - Dobrobyt, poprawa sytuacji gospodarczej; 4 - Katolicyzm; 5 - Skojarzenia z AWS, "Solidarnością"; 6 - Antykomunizm; 7 - Skojarzenia negatywne; 8 - Skojarzenia pozytywne ;
 (%)

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	7	14	6	16	10	4	11	4
Płeć								
Mężczyźni	7	18	6	18	12	4	13	4
Kobiety	6	10	6	14	9	4	8	4
Wiek								
18-24 lat	5	12	7	11	14	5	10	2
25-34	9	16	6	17	9	3	10	3
35-44	3	16	6	14	10	6	9	4
45-54	12	15	5	15	11	3	12	5
55-64	8	12	3	18	12	4	13	3
65 lat i więcej	3	10	6	19	8	3	10	5
Miejsce zamieszkania								
Wieś	4	10	5	13	9	3	8	3
Miasto do 20 tys.	6	20	4	20	5	1	10	4
20-100 tys.	11	16	10	13	12	3	10	3
101-500 tys.	8	10	3	20	14	5	17	4
501 tys. i więcej mieszk.	8	22	8	20	10	11	12	4
Wykształcenie								
Podstawowe	2	6	4	11	11	2	7	4
Zasadnicze zawodowe	7	15	5	12	10	3	9	4
Średnie	9	16	8	19	11	5	14	3
Wyższe	13	29	6	34	7	10	15	4
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	13	29	3	33	10	8	15	3
Prac. umysł. niż. szczebla	12	25	6	23	9	4	15	4
Pracownicy fiz. - umysł.	6	17	2	15	6	5	11	6
Robotnicy wykwalifikowani	5	12	7	10	11	2	7	3
Robotnicy niewykwalifik.	16	12	3	12	7	3	5	0
Rolnicy	3	16	2	7	12	7	6	7
Pracujący na własny rach.	9	17	6	18	10	8	12	0
Bierni zawodowo								
Renciści	4	10	9	14	10	5	6	3
Emeryci	6	11	5	20	11	4	13	6
Uczniowie i studenci	6	9	15	15	20	5	9	0
Bezrobotni	4	10	3	11	11	2	11	6
Gospodynie domowe i inni	6	6	7	6	6	2	13	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	11	17	6	22	10	3	13	4
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	8	20	4	23	8	5	10	2
sekt. pryw. poza rolnict.	9	21	7	13	9	4	11	3
prywatnym gosp. rolnym	1	15	2	9	11	6	3	7
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	7	7	4	7	10	3	11	2
276-399	5	16	7	8	11	3	4	5
400-549	4	11	6	18	9	4	14	6
550-799	8	15	7	21	8	4	9	5
Powyżej 799 zł	12	21	6	23	8	6	17	3
Ocena własnych war. mater.								
Złe	7	10	5	13	10	3	10	4
Średnie	6	15	6	17	10	5	11	4
Dobre	10	18	6	18	12	4	12	3
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	2	3	9	18	7	1	2	6
Raz w tygodniu	8	15	7	15	11	4	9	4
1-2 razy w miesiącu	8	14	5	12	8	3	9	3
Kilka razy w roku	5	13	1	17	10	6	16	3
W ogóle nie uczestniczy	6	15	4	23	13	4	22	3
Poglądy polityczne								
Lewica	9	19	3	24	13	3	22	2
Centrum	7	17	6	14	8	5	15	4
Prawica	11	17	14	21	13	8	4	8
Trudno powiedzieć	1	3	1	5	8	2	1	2

Tabela 2 cd. 9 - Nie ma różnic między lewicą a prawicą

(%)

	9	Inne skojarzenia	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	Liczba osób
Ogółem	1	6	44	1	1094
Płeć					
Mężczyźni	2	8	36	0	519
Kobiety	1	4	51	1	575
Wiek					
18-24 lat	0	7	45	0	156
25-34	0	4	46	1	193
35-44	2	7	45	3	204
45-54	1	9	38	1	228
55-64	2	6	44	0	119
65 lat i więcej	2	4	47	0	192
Miejsce zamieszkania					
Wieś	1	5	55	1	402
Miasto do 20 tys.	0	7	46	1	117
20-100 tys.	1	6	39	0	227
101-500 tys.	0	6	36	2	212
501 tys. i więcej mieszk.	3	9	29	0	136
Wykształcenie					
Podstawowe	1	4	57	1	309
Zasadnicze zawodowe	1	5	49	0	326
Średnie	1	8	36	1	371
Wyższe	2	9	13	1	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	2	8	16	3	57
Prac. umysł. niż. szczebla	0	8	28	2	101
Pracownicy fiz.- umysł.	1	10	48	2	79
Robotnicy wykwalifikowani	4	9	46	0	112
Robotnicy niewykwalifik.	0	6	64	0	37
Rolnicy	0	8	55	0	64
Pracujący na własny rach.	0	15	36	0	51
Bierni zawodowo					
Renciści	2	5	51	1	120
Emeryci	1	4	41	0	228
Uczniowie i studenci	0	6	41	0	65
Bezrobotni	1	4	48	2	117
Gospodynie domowe i inni	0	2	64	1	62
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	2	6	34	2	183
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	0	10	42	0	98
sekt. pryw. poza rolnict.	1	11	38	1	192
prywatnym gosp. rolnym	0	5	60	0	72
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	1	4	56	1	175
276-399	1	8	52	0	119
400-549	2	7	40	1	241
550-799	0	5	44	0	155
Powyżej 799 zł	2	7	30	0	174
Ocena własnych war. mater.					
Źle	2	3	50	1	396
Średnie	1	7	42	1	468
Dobre	1	10	37	0	229
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	0	11	60	0	66
Raz w tygodniu	1	5	43	1	562
1-2 razy w miesiącu	2	10	50	0	180
Kilka razy w roku	1	6	41	1	197
W ogóle nie uczestniczy	1	1	33	3	89
Poglądy polityczne					
Lewica	1	9	26	2	294
Centrum	3	5	42	0	259
Prawica	0	7	29	0	248
Trudno powiedzieć	0	4	76	1	292

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, podział polskiej sceny politycznej na lewicę i prawicę wynika raczej z: 1 - różnic w programach społeczno-politycznych; 2 - podziałów historycznych - lewicę reprezentują postkomuniści, a prawicę obóz posierpniowy (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	52	23	1094
Płeć				
Mężczyźni	25	56	18	519
Kobiety	24	49	27	575
Wiek				
18-24 lat	29	42	28	156
25-34	24	60	17	193
35-44	24	57	19	204
45-54	27	55	18	228
55-64	20	55	25	119
65 lat i więcej	23	43	34	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	46	31	402
Miasto do 20 tys.	19	61	20	117
20-100 tys.	25	50	25	227
101-500 tys.	30	54	16	212
501 tys. i więcej mieszk.	25	62	13	136
Wykształcenie				
Podstawowe	19	38	43	309
Zasadnicze zawodowe	29	47	24	326
Średnie	26	64	10	371
Wyższe	23	72	5	87
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	25	70	5	57
Prac. umysł. niż. szczebla	17	76	7	101
Pracownicy fiz. - umysł.	28	61	11	79
Robotnicy wykwalifikowani	21	51	28	112
Robotnicy niewykwalifik.	19	48	33	37
Rolnicy	22	47	31	64
Pracujący na własny rach.	18	62	20	51
Bierni zawodowo				
Renciści	24	42	34	120
Emeryci	25	49	27	228
Uczniowie i studenci	38	41	21	65
Bezrobotni	35	41	24	117
Gospodynie domowe i inni	19	53	29	62
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	23	62	16	183
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	28	57	15	98
sekt. pryw. poza rolnict.	20	64	16	192
prywatnym gosp. rolnym	23	44	33	72
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	25	43	32	175
276-399	28	53	19	119
400-549	26	50	24	241
550-799	19	62	20	155
Powyżej 799 zł	25	59	15	174
Ocena własnych war. mater.				
Złe	24	48	28	396
Średnie	24	53	23	469
Dobre	28	58	15	229
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	17	44	39	66
Raz w tygodniu	26	54	20	562
1-2 razy w miesiącu	21	52	27	181
Kilka razy w roku	24	52	24	197
W ogóle nie uczestniczy	27	49	24	89
Poglądy polityczne				
Lewica	36	54	10	294
Centrum	21	61	17	259
Prawica	28	61	11	248
Trudno powiedzieć	14	34	52	292

Tabela 4. Czy **AWS** to, według Pana(i), ugrupowanie lewicowe, centrowe czy prawicowe? 1 - Zdecydowanie prawicowe; 2 - Raczej prawicowe; 3 - Centrowe; 4 - Raczej lewicowe; 5 - Zdecydowanie lewicowe

	(%)					Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4	5		
Ogółem	49	24	3	3	1	21	1093
Płeć							
Mężczyźni	53	25	4	2	1	15	518
Kobiety	45	23	3	3	1	25	575
Wiek							
18-24 lat	56	18	2	2	1	22	156
25-34	48	26	3	2	0	21	193
35-44	52	24	3	3	0	18	204
45-54	47	29	6	3	1	15	228
55-64	54	24	3	3	0	16	119
65 lat i więcej	40	22	3	1	1	32	193
Miejsce zamieszkania							
Wieś	44	23	3	3	0	27	402
Miasto do 20 tys.	46	28	4	4	2	16	116
20-100 tys.	50	18	4	2	0	26	227
101-500 tys.	59	25	3	2	1	10	212
501 tys.i więcej mieszk.	47	32	4	2	0	15	136
Wykształcenie							
Podstawowe	39	23	3	2	1	33	309
Zasadnicze zawodowe	47	26	2	2	1	22	326
Średnie	55	26	2	2	0	12	371
Wyższe	61	15	8	4	1	11	87
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	51	22	7	5	1	13	57
Prac.umysł.niż.szczegła	58	27	3	4	0	8	101
Pracownicy fiz.-umysł.	59	25	5	1	2	8	79
Robotnicy wykwalifikowani	45	20	2	4	0	29	112
Robotnicy niewykwalifik.	49	31	0	3	0	16	37
Rolnicy	42	25	6	0	0	27	64
Pracujący na własny rach.	55	27	6	4	2	5	51
Bierni zawodowo							
Renciści	40	26	5	1	1	26	120
Emeryci	47	24	2	2	0	25	228
Uczniowie i studenci	60	24	0	3	0	13	65
Bezrobotni	52	19	2	3	1	22	117
Gospodynie domowe i inni	32	26	6	0	0	36	62
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	55	23	4	2	1	15	183
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	62	19	3	5	1	10	98
sekt. pryw. poza rolnict.	50	26	5	4	0	15	192
prywatnym gosp. rolnym	39	29	7	4	0	26	72
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	43	24	2	4	1	26	175
276-399	41	26	4	3	1	26	119
400-549	53	22	3	2	0	20	241
550-799	51	25	3	2	0	18	155
Powyżej 799 zł	58	17	7	2	1	15	174
Ocena własnych war. mater.							
Źłe	45	24	3	2	0	25	396
Średnie	48	26	3	3	0	20	469
Dobre	56	20	6	3	1	14	229
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	41	25	3	3	0	29	66
Raz w tygodniu	51	22	4	3	1	19	562
1-2 razy w miesiącu	44	27	4	3	0	23	181
Kilka razy w roku	49	27	1	2	1	20	197
W ogóle nie uczestniczy	47	27	4	0	0	22	88
Poglądy polityczne							
Lewica	69	23	1	2	1	5	294
Centrum	44	28	4	3	0	21	259
Prawica	61	21	8	4	0	7	248
Trudno powiedzieć	23	25	2	1	1	48	292

Tabela 5. Czy PSL to, według Pana(i), ugrupowanie lewicowe, centrowe czy prawicowe? 1 - Zdecydowanie prawicowe; 2 - Raczej prawicowe; 3 - Centrowe; 4 - Raczej lewicowe; 5 - Zdecydowanie lewicowe (%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	4	13	20	29	7	26	1092
Płeć							
Mężczyźni	4	11	25	33	9	19	518
Kobiety	5	14	16	27	5	33	574
Wiek							
18-24 lat	7	21	13	26	9	24	155
25-34	3	11	20	33	10	24	193
35-44	4	11	20	32	7	26	204
45-54	4	14	25	31	6	21	228
55-64	1	9	28	30	5	26	119
65 lat i więcej	5	12	18	24	5	37	193
Miejsce zamieszkania							
Wieś	4	15	20	26	5	31	402
Miasto do 20 tys.	3	8	27	25	11	26	116
20-100 tys.	6	13	16	28	6	30	227
101-500 tys.	3	13	22	38	7	17	211
501 tys.i więcej mieszk.	4	9	22	33	10	22	136
Wykształcenie							
Podstawowe	5	14	15	20	5	41	309
Zasadnicze zawodowe	4	13	21	30	9	27	326
Średnie	5	13	22	34	9	17	370
Wyższe	0	4	30	45	12	9	87
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	2	8	25	38	13	13	57
Prac.umysł.niż.szczebła	2	11	25	44	8	10	100
Pracownicy fiz.-umysł.	4	12	22	33	9	20	79
Robotnicy wykwalifikowani	5	13	18	29	6	28	112
Robotnicy niewykwalifik.	7	17	25	29	10	12	37
Rolnicy	3	9	24	26	6	32	64
Pracujący na własny rach.	3	10	18	46	8	16	51
Bierni zawodowo							
Renciści	5	11	19	24	6	36	120
Emeryci	4	11	24	26	4	31	228
Uczniowie i studenci	7	24	16	22	17	15	65
Bezrobotni	6	17	14	28	3	32	117
Gospodynie domowe i inni	4	17	16	17	2	44	62
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	3	11	21	40	8	16	182
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	8	14	18	28	11	22	98
sekt. pryw. poza rolnict.	1	12	25	36	8	18	192
prywatnym gosp. rolnym	3	9	21	30	5	31	72
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	5	17	19	24	3	32	175
276-399	6	10	13	39	1	31	119
400-549	5	13	18	28	8	27	241
550-799	5	9	22	29	9	25	155
Powyżej 799 zł	3	13	27	34	6	18	173
Ocena własnych war. mater.							
Złe	4	11	18	28	5	33	396
Średnie	4	13	21	31	6	25	469
Dobre	5	15	24	28	10	18	228
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	3	17	12	21	9	38	66
Raz w tygodniu	6	14	20	28	7	25	561
1-2 razy w miesiącu	2	11	21	30	5	31	181
Kilka razy w roku	3	12	21	36	7	22	197
W ogóle nie uczestniczy	3	9	26	29	7	26	88
Poglądy polityczne							
Lewica	4	12	29	42	7	7	293
Centrum	6	11	22	32	4	23	259
Prawica	5	17	22	29	12	14	248
Trudno powiedzieć	1	11	9	15	5	59	292

Tabela 6. Czy **ROP** to, według Pana(i), ugrupowanie lewicowe, centrowe czy prawicowe? 1 - Zdecydowanie prawicowe; 2 - Raczej prawicowe; 3 - Centrowe; 4 - Raczej lewicowe; 5 - Zdecydowanie lewicowe (%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	22	17	4	1	35	1093
Płeć							
Mężczyźni	24	22	22	5	1	26	518
Kobiety	19	21	13	3	1	43	575
Wiek							
18-24 lat	21	20	16	2	1	40	156
25-34	23	19	22	5	2	30	193
35-44	22	21	18	5	0	33	204
45-54	27	24	14	4	1	30	228
55-64	19	26	21	3	0	31	119
65 lat i więcej	14	19	15	3	1	47	193
Miejsce zamieszkania							
Wieś	15	19	18	5	0	42	402
Miasto do 20 tys.	13	25	27	1	2	32	116
20-100 tys.	24	17	16	2	1	40	227
101-500 tys.	29	27	18	4	0	23	212
501 tys.i więcej mieszk.	31	24	10	4	2	29	136
Wykształcenie							
Podstawowe	11	19	13	2	0	54	309
Zasadnicze zawodowe	19	19	21	5	0	35	326
Średnie	28	24	19	4	1	25	371
Wyższe	40	27	14	5	0	15	87
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	36	34	7	6	1	15	57
Prac.umysł.niż.szczebła	30	27	21	2	0	20	101
Pracownicy fiz.-umysł.	21	16	24	7	4	28	79
Robotnicy wykwalifikowani	26	11	20	0	1	42	112
Robotnicy niewykwalifik.	23	15	26	7	0	29	37
Rolnicy	11	28	10	8	0	43	64
Pracujący na własny rach.	32	28	21	7	0	12	51
Bierni zawodowo							
Renciści	16	15	17	4	0	47	120
Emeryci	20	23	16	2	1	38	228
Uczniowie i studenci	25	32	8	3	1	32	65
Bezrobotni	18	16	18	6	0	42	117
Gospodynie domowe i inni	5	23	22	2	0	47	62
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	31	23	15	3	1	28	183
spółce właścicieli	31	13	19	4	1	31	98
prywatnych i państwa	23	25	24	5	1	23	192
sekt. pryw. poza rolnict.	12	21	13	9	0	45	72
prywatnym gosp. rolnym							
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	10	21	18	4	0	47	175
276-399	14	19	17	7	1	41	119
400-549	26	20	17	3	1	32	241
550-799	17	21	24	5	1	32	155
Powyżej 799 zł	35	25	14	2	1	23	174
Ocena własnych war. mater.							
Złe	18	16	16	4	1	44	396
Średnie	20	24	18	4	0	33	469
Dobre	29	26	18	3	1	23	229
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	17	17	15	3	0	47	66
Raz w tygodniu	21	23	18	4	1	33	562
1-2 razy w miesiącu	17	21	18	4	0	40	181
Kilka razy w roku	23	21	18	3	1	35	197
W ogóle nie uczestniczy	31	16	13	5	1	34	88
Poglądy polityczne							
Lewica	31	24	25	4	1	15	294
Centrum	21	25	17	4	1	31	259
Prawica	26	29	19	3	1	22	248
Trudno powiedzieć	8	9	9	3	0	71	292

Tabela 7. Czy **ZZR Samoobrona** to, według Pana(i), ugrupowanie lewicowe, centrowe czy prawicowe?
 1 - Zdecydowanie prawicowe; 2 - Raczej prawicowe; 3 - Centrowe; 4 - Raczej lewicowe;
 5 - Zdecydowanie lewicowe

(%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	12	22	16	4	41	1093
Płeć							
Mężczyźni	6	12	24	19	6	33	518
Kobiety	4	12	19	13	3	49	575
Wiek							
18-24 lat	8	14	23	12	1	42	156
25-34	5	11	23	19	7	36	193
35-44	7	11	25	16	4	37	204
45-54	4	13	21	19	5	38	228
55-64	5	12	22	18	4	39	119
65 lat i więcej	2	10	16	11	4	56	193
Miejsce zamieszkania							
Wieś	5	15	20	13	2	45	402
Miasto do 20 tys.	4	10	23	20	5	38	116
20-100 tys.	4	9	24	12	7	43	227
101-500 tys.	5	14	24	17	4	36	212
501 tys. i więcej mieszk.	7	7	16	23	8	39	136
Wykształcenie							
Podstawowe	4	10	17	12	2	55	309
Zasadnicze zawodowe	5	11	27	16	4	37	326
Średnie	7	14	21	17	4	37	371
Wyższe	4	12	21	23	17	23	87
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	5	21	11	23	8	33	57
Prac. umysł. niż. szczebla	5	15	22	20	10	28	101
Pracownicy fiz.- umysł.	2	8	30	20	5	33	79
Robotnicy wykwalifikowani	9	10	25	13	3	41	112
Robotnicy niewykwalifik.	8	12	18	12	10	40	37
Rolnicy	4	11	30	10	0	45	64
Pracujący na własny rach.	7	12	20	29	7	25	51
Bierni zawodowo							
Renciści	8	11	20	11	2	48	120
Emeryci	2	10	20	14	4	49	228
Uczniowie i studenci	9	16	20	18	3	34	65
Bezrobotni	5	12	19	16	1	46	117
Gospodynie domowe i inni	3	13	21	12	2	50	62
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	3	11	22	21	7	35	183
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	12	9	21	16	7	36	98
sekt. pryw. poza rolnict.	5	16	24	17	6	31	192
prywatnym gosp. rolnym	2	12	26	14	0	45	72
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	3	14	23	12	2	46	175
276-399	7	8	25	13	2	45	119
400-549	6	11	23	18	4	39	241
550-799	3	13	21	18	5	40	155
Powyżej 799 zł	7	13	23	17	8	32	174
Ocena własnych war. mater.							
Złe	6	10	19	14	3	47	396
Średnie	4	13	23	15	5	40	469
Dobre	5	13	24	20	6	33	229
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	3	11	26	7	5	49	66
Raz w tygodniu	6	13	23	14	4	40	562
1-2 razy w miesiącu	4	12	19	17	7	41	181
Kilka razy w roku	5	12	20	19	3	41	197
W ogóle nie uczestniczy	4	6	15	25	5	44	88
Poglądy polityczne							
Lewica	6	11	27	25	7	25	294
Centrum	5	8	32	11	4	39	259
Prawica	7	21	19	17	6	29	248
Trudno powiedzieć	3	8	9	10	0	70	292

Tabela 8. Czy **SLD** to, według Pana(i), ugrupowanie lewicowe, centrowe czy prawicowe? 1 - Zdecydowanie prawicowe; 2 - Raczej prawicowe; 3 - Centrowe; 4 - Raczej lewicowe; 5 - Zdecydowanie lewicowe (%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	1	2	21	57	18	1093
Płeć							
Mężczyźni	1	1	3	20	64	12	518
Kobiety	1	2	1	22	51	24	575
Wiek							
18-24 lat	1	2	2	25	51	18	156
25-34	1	1	0	20	63	15	193
35-44	1	1	4	20	56	18	204
45-54	3	3	2	20	61	13	228
55-64	0	1	1	23	56	18	119
65 lat i więcej	1	1	0	19	51	29	193
Miejsce zamieszkania							
Wieś	1	1	2	23	48	25	402
Miasto do 20 tys.	2	0	2	24	57	16	116
20-100 tys.	1	2	2	18	57	20	227
101-500 tys.	1	2	0	18	70	9	212
501 tys.i więcej mieszk.	2	1	3	22	60	12	136
Wykształcenie							
Podstawowe	1	1	1	21	45	31	309
Zasadnicze zawodowe	1	2	1	22	55	18	326
Średnie	2	1	1	20	65	10	371
Wyższe	0	0	4	20	70	6	87
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	3	0	5	19	65	9	57
Prac.umysł.niż.szczebła	2	0	1	23	65	9	101
Pracownicy fiz.-umysł.	2	1	1	20	67	10	79
Robotnicy wykwalifikowani	0	3	1	19	57	19	112
Robotnicy niewykwalifik.	0	3	6	30	44	18	37
Rolnicy	2	0	0	25	47	25	64
Pracujący na własny rach.	2	0	6	15	69	8	51
Bierni zawodowo							
Renciści	0	2	1	18	49	30	120
Emeryci	1	1	0	19	57	22	228
Uczniowie i studenci	0	0	5	29	58	8	65
Bezrobotni	4	3	0	20	56	17	117
Gospodynie domowe i inni	0	0	0	25	45	31	62
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	0	1	2	19	66	12	183
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	3	1	2	20	60	14	98
sekt. pryw. poza rolnict.	1	2	5	20	62	10	192
prywatnym gosp. rolnym	2	0	0	30	42	26	72
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	2	1	1	24	49	22	175
276-399	2	2	2	21	51	21	119
400-549	1	2	2	18	58	20	241
550-799	1	1	1	19	61	17	155
Powyżej 799 zł	2	2	2	16	67	11	174
Ocena własnych war. mater.							
Złe	1	1	1	19	52	24	396
Średnie	1	1	1	22	59	16	469
Dobre	1	2	4	20	60	13	229
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	0	0	0	19	57	24	66
Raz w tygodniu	2	1	2	21	57	17	562
1-2 razy w miesiącu	1	3	1	25	51	18	181
Kilka razy w roku	1	0	1	19	60	18	197
W ogóle nie uczestniczy	1	0	2	18	59	20	88
Poglądy polityczne							
Lewica	1	0	3	20	73	2	294
Centrum	1	1	2	25	55	15	259
Prawica	2	3	1	17	72	6	248
Trudno powiedzieć	0	2	1	21	29	47	292

Tabela 9. Czy **UP** to, według Pana(i), ugrupowanie lewicowe, centrowe czy prawicowe? 1 - Zdecydowanie prawicowe; 2 - Raczej prawicowe; 3 - Centrowe; 4 - Raczej lewicowe; 5 - Zdecydowanie lewicowe (%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	4	9	12	27	16	31	1093
Płeć							
Mężczyźni	4	8	12	32	20	24	518
Kobiety	4	10	12	23	13	38	575
Wiek							
18-24 lat	5	13	14	24	7	36	156
25-34	5	9	19	20	19	28	193
35-44	5	10	11	30	13	30	204
45-54	4	8	8	36	18	26	228
55-64	2	11	9	27	23	27	119
65 lat i więcej	2	5	10	24	17	42	193
Miejsce zamieszkania							
Wieś	3	12	12	23	10	39	402
Miasto do 20 tys.	5	7	13	35	15	26	116
20-100 tys.	6	9	9	22	17	36	227
101-500 tys.	3	5	12	37	21	22	212
501 tys.i więcej mieszk.	5	6	14	27	26	23	136
Wykształcenie							
Podstawowe	3	10	8	22	10	48	309
Zasadnicze zawodowe	5	8	14	28	13	32	326
Średnie	4	10	14	29	21	22	371
Wyższe	5	3	12	37	31	11	87
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	4	9	12	33	25	17	57
Prac.umysł.niż.szczebła	4	14	10	31	28	13	101
Pracownicy fiz.-umysł.	11	7	18	30	12	22	79
Robotnicy wykwalifikowani	5	4	9	33	12	36	112
Robotnicy niewykwalifik.	2	8	13	15	24	38	37
Rolnicy	3	16	12	14	11	42	64
Pracujący na własny rach.	2	8	20	35	22	13	51
Bierni zawodowo							
Renciści	2	6	10	27	13	43	120
Emeryci	3	7	10	29	20	32	228
Uczniowie i studenci	6	14	17	26	11	26	65
Bezrobotni	3	9	8	28	10	41	117
Gospodynie domowe i inni	4	13	17	13	7	46	62
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	4	10	11	31	23	21	183
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	10	6	8	36	17	23	98
sekt. pryw. poza rolnict.	4	9	17	30	18	23	192
prywatnym gosp. rolnym	3	15	13	14	8	47	72
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	3	9	11	24	7	46	175
276-399	5	13	12	28	6	38	119
400-549	5	10	13	28	15	30	241
550-799	2	9	11	29	20	29	155
Powyżej 799 zł	5	7	11	30	29	18	174
Ocena własnych war. mater.							
Złe	4	7	8	25	14	42	396
Średnie	4	10	14	29	16	28	469
Dobre	5	10	15	29	21	21	229
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	7	5	13	24	12	38	66
Raz w tygodniu	4	10	11	28	16	31	562
1-2 razy w miesiącu	4	11	10	25	17	33	181
Kilka razy w roku	2	8	15	27	16	31	197
W ogóle nie uczestniczy	3	4	14	33	18	29	88
Poglądy polityczne							
Lewica	6	8	11	37	26	11	294
Centrum	2	8	17	33	12	27	259
Prawica	5	15	13	25	23	18	248
Trudno powiedzieć	3	6	7	14	4	67	292

Tabela 10. Czy UPR to, według Pana(i), ugrupowanie lewicowe, centrowe czy prawicowe? 1 - Zdecydowanie
prawicowe; 2 - Raczej prawicowe; 3 - Centrowe; 4 - Raczej lewicowe; 5 - Zdecydowanie lewicowe
(%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	14	22	6	1	41	1093
Płeć							
Mężczyźni	18	17	24	7	2	32	518
Kobiety	12	12	19	6	1	49	575
Wiek							
18-24 lat	11	13	26	4	1	45	156
25-34	16	18	20	9	1	35	193
35-44	19	11	26	5	1	38	204
45-54	20	17	17	7	2	36	228
55-64	11	15	29	5	1	39	119
65 lat i więcej	9	13	15	7	2	55	193
Miejsce zamieszkania							
Wieś	7	12	22	6	1	51	402
Miasto do 20 tys.	18	11	24	8	1	37	116
20-100 tys.	15	14	20	6	0	44	227
101-500 tys.	20	19	24	7	1	28	212
501 tys.i więcej mieszk.	27	18	15	5	5	30	136
Wykształcenie							
Podstawowe	6	13	16	4	1	60	309
Zasadnicze zawodowe	11	15	25	7	1	41	326
Średnie	22	13	24	9	1	32	371
Wyższe	34	25	19	3	3	17	87
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	35	19	17	7	4	18	57
Prac.umysł.niż.szczebła	30	14	25	8	0	24	101
Pracownicy fiz.-umysł.	19	13	22	9	4	32	79
Robotnicy wykwalifikowani	15	19	20	4	1	42	112
Robotnicy niewykwalifik.	10	15	24	7	4	41	37
Rolnicy	9	11	16	4	3	57	64
Pracujący na własny rach.	21	13	27	9	3	28	51
Bierni zawodowo							
Renciści	8	10	21	7	2	53	120
Emeryci	11	16	22	7	1	44	228
Uczniowie i studenci	15	19	26	1	0	39	65
Bezrobotni	11	12	18	7	0	52	117
Gospodynie domowe i inni	5	13	25	7	1	49	62
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	21	18	23	7	2	29	183
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	16	16	21	8	2	37	98
sekt. pryw. poza rolnict.	23	14	26	6	2	29	192
prywatnym gosp. rolnym	9	10	18	4	2	57	72
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	4	11	24	7	2	52	175
276-399	10	17	21	12	1	40	119
400-549	14	20	19	6	2	40	241
550-799	13	10	29	8	0	39	155
Powyżej 799 zł	26	16	21	5	2	28	174
Ocena własnych war. mater.							
Złe	10	12	21	6	2	50	396
Średnie	16	16	20	7	1	41	469
Dobre	22	17	26	6	2	27	229
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	5	8	25	4	2	56	66
Raz w tygodniu	14	13	22	8	1	43	562
1-2 razy w miesiącu	17	15	19	6	1	42	181
Kilka razy w roku	18	19	20	5	2	37	197
W ogóle nie uczestniczy	20	18	24	6	2	30	88
Poglądy polityczne							
Lewica	19	21	28	8	2	22	294
Centrum	15	16	26	6	2	36	259
Prawica	21	16	22	10	1	30	248
Trudno powiedzieć	6	6	10	2	1	75	292

Tabela 11. Czy UW to, według Pana(i), ugrupowanie lewicowe, centrowe czy prawicowe? 1 - Zdecydowanie prawicowe; 2 - Raczej prawicowe; 3 - Centrowe; 4 - Raczej lewicowe; 5 - Zdecydowanie lewicowe (%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	25	26	9	1	29	1093
Płeć							
Mężczyźni	12	25	29	9	2	22	518
Kobiety	10	24	22	8	1	35	575
Wiek							
18-24 lat	13	26	24	6	1	31	156
25-34	14	24	27	8	1	27	193
35-44	14	30	22	9	1	24	204
45-54	10	25	32	8	2	23	228
55-64	7	21	30	16	1	25	119
65 lat i więcej	7	20	19	7	3	43	193
Miejsce zamieszkania							
Wieś	7	23	22	8	2	38	402
Miasto do 20 tys.	12	23	25	12	1	25	116
20-100 tys.	17	21	21	10	2	30	227
101-500 tys.	11	33	32	8	1	14	212
501 tys. i więcej mieszk.	9	22	36	6	3	23	136
Wykształcenie							
Podstawowe	6	22	16	8	3	45	309
Zasadnicze zawodowe	10	25	23	10	1	30	326
Średnie	14	28	30	8	1	18	371
Wyższe	18	15	48	9	2	8	87
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	11	19	42	10	2	15	57
Prac. umysł. niż. szczebla	11	38	32	5	2	12	101
Pracownicy fiz. - umysł.	17	31	33	5	0	13	79
Robotnicy wykwalifikowani	15	33	18	5	0	29	112
Robotnicy niewykwalifik.	19	8	36	3	5	28	37
Rolnicy	12	27	17	5	3	37	64
Pracujący na własny rach.	6	19	41	14	5	15	51
Bierni zawodowo							
Renciści	9	19	20	11	3	39	120
Emeryci	10	20	25	11	2	32	228
Uczniowie i studenci	13	26	28	8	0	25	65
Bezrobotni	10	26	17	10	0	38	117
Gospodynie domowe i inni	3	21	20	8	0	48	62
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	9	35	29	6	1	19	183
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	23	19	30	5	6	18	98
sekt. pryw. poza rolnict.	14	26	34	7	1	17	192
prywatnym gosp. rolnym	11	24	14	9	2	40	72
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	6	23	19	9	0	43	175
276-399	11	35	17	7	1	28	119
400-549	10	24	27	9	2	28	241
550-799	17	18	27	7	1	29	155
Powyżej 799 zł	15	28	34	6	2	15	174
Ocena własnych war. mater.							
Złe	8	26	19	7	3	36	396
Średnie	14	23	27	8	1	27	469
Dobre	10	25	33	11	2	19	229
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	10	20	26	9	4	31	66
Raz w tygodniu	12	23	24	11	2	28	562
1-2 razy w miesiącu	11	28	22	6	2	31	181
Kilka razy w roku	8	28	28	6	1	29	197
W ogóle nie uczestniczy	11	24	35	4	1	26	88
Poglądy polityczne							
Lewica	11	32	35	9	2	11	294
Centrum	14	23	28	10	1	24	259
Prawica	13	31	24	13	4	16	248
Trudno powiedzieć	7	13	16	4	0	61	292